

Krepitev zmogljivosti javnih organov za soočanje z izzivi prenove javnega stavbnega fonda

R3: CaPABLe - Vključevanje v prenove javnih stavb z namenom podprtja kapacitet osebja pri podnebnih spremembah in trajnostnem prehodu

Politična priporočila za lokalne organe

maj 2024

Pripravili Združenje Gmin Polska Sieć Energie Cités in Gospodarska zbornica Slovenije-Zbornica gradbeništva in
industrije gradbenega materiala Slovenije

Kazalo vsebine

Uvod v priporočila politik za lokalne organe	3
O projektu.....	3
Ozadje	3
Priporočila za politiko za lokalne organe v Sloveniji.....	4

Uvod v priporočila politik za lokalne organe

V tem dokumentu so predstavljena priporočila za politike, katerih cilj je okrepiti zmogljivosti lokalnih organov pri obnovi javnega stavbnega fonda. Ta priporočila so namenjena spodbujanju razogljičenja, izboljšanju energetske učinkovitosti ter obravnavi obstoječih izzivov in področij za nadaljnji razvoj. Pripravljena so bila na podlagi ugotovitev projekta CaPABLE, ki je vključeval obsežno zbiranje podatkov, intervjuje z deležniki, fokusne skupine in okrogle mize.

O projektu

- **Naslov:** Krepitev zmogljivosti javnih organov za soočanje z izzivi prenove javnega stavbnega fonda
- **Referenčna številka projekta:** 2021-1-IT02-KA220-ADU-000035307
- **Status:** V teku
- **Datum začetka:** 01-02-2022 - **datum konca:** 31-07-2024
- **Nepovratna sredstva EU:** 332.867,00 EUR
- **Program:** Erasmus+, K2
- **Ključni ukrep:** Partnerstva za sodelovanje in izmenjavo praks
- **Vrsta ukrepa:** Partnerstva za sodelovanje v izobraževanju odraslih
- **Zajete države:** 4: Italija, Poljska, Slovenija, Grčija
- **Spletišče:** eurocapable.blogspot.com
- **Teme:** Okolje in podnebne spremembe, Ustvarjanje novih, inovativnih ali skupnih učnih načrtov ali tečajev, Zelena znanja in spretnosti

Ozadje

Gradbeni sektor ima ogromen potencial za prispevanje k okolju prijaznim praksam in blažitvi podnebnih sprememb. Cilj pobude EU Renovation Wave, ki je temelj strategije EU za rast Green Deal, je do leta 2030 podvojiti letno stopnjo energetske prenove stanovanjskih in nestanovanjskih stavb ter spodbujati temeljite energetske prenove. Javne stavbe, vključno z upravnimi, izobraževalnimi in zdravstvenimi ustanovami, so prednostna naloga zaradi možnosti znatnih prihrankov energije in ustvarjanja bolj zdravih in udobnih prostorov.

Lokalni organi imajo pri tem prehodu zelo pomembno vlogo. Njihova naloga je posodabljanje predpisov in podlag iz njihove pristojnosti, omogočanje tehnične pomoči in dajanje zgleda pri spodbujanju izboljšav energetske učinkovitosti. V tem dokumentu so opisani potrebni koraki in priporočila za lokalne organe, da bi premagali ovire in učinkovito dosegli navedene cilje.

Priporočila za politiko za lokalne organe v Sloveniji

Uvod:

Ta priporočila, namenjena izboljšanju procesa prenove javnih stavb, spodbujanju razogljičenja in energetske učinkovitosti ter opredelitvi obstoječih potreb in področij za nadaljnji razvoj, so bila pripravljena na podlagi rezultatov projekta CaPABLE

Pregled vlog lokalnih področij:

Lokalne skupnosti (oblasti) v Sloveniji imajo izjemno pomembno vlogo pri izvajanju in uveljavljanju politik energetske učinkovitosti in prenove stavb. Njihova dejanja neposredno vplivajo na uspešnost projektov prenove in doseganje nacionalnih in EU energetskih ciljev.

Pomen lokalnega delovanja pri prenovi stavb:

- **Lokalizirana izvedba:** Prilagajanje energetskih pobud lokalnemu kontekstu zagotavlja večjo relevantnost in učinkovitost.
- **Vključenost skupnosti:** Lokalne oblasti so bolj pozicionirane za vključevanje in mobilizacijo skupnosti.

1. Zakonodajni okvir in politika:

EU direktive in predpisi, pomembni za lokalne oblasti: Lokalne oblasti morajo zagotoviti, da bodo njihove politike usklajene z direktivami EU, kot sta Direktiva o energetske učinkovitosti (EED) in Direktiva o energetske učinkovitosti stavb (EPBD).

Nacionalna zakonodaja, ki vpliva na lokalne oblasti: Lokalne politike morajo biti prav tako usklajene z nacionalno zakonodajo za doseg ciljev energetske učinkovitosti in trajnosti.

Koristi:

- **Regulativna skladnost:** Usklajeni predpisi zmanjšujejo zmedo in poenostavljajo izvajanje projektov energetske učinkovitosti.
- **Izboljšana skladnost:** Jasne smernice in standardi pomagajo zagotoviti skladnost in izboljšati splošno učinkovitost prizadevanj za prenovo.

2. Izzivi in ovire pri izvajanju politike:

Analiza tehničnih, pravnih, institucionalnih in finančnih izzivov:

- **Tehnični izzivi:** Omejen dostop do naprednih tehnologij in orodij za lažje spremljanje politike in zakonodaje in pomanjkanje tehničnega strokovnega znanja.
- **Pravne in institucionalne ovire:** Kompleksna regulativna okolja in neskladnosti med centralnimi in lokalnimi politikami pa tudi razdrobljenost lokalnih skupnosti.
- **Finančne ovire:** Težave pri pridobivanju financiranja zaradi proračunskih omejitev in pravil financiranja organizacije in omejenih finančnih instrumentov, prilagojenih lokalnim potrebam.
- **Vrzel v znanju:** Pomanjkanje ažurnih informacij in možnosti usposabljanja za lokalne oblasti.

Opredelitev ovir, s katerimi se soočajo lokalne oblasti:

- **Omejitve virov:** Proračunske omejitve in omejen dostop do financiranja.
- **Regulativne ovire:** Krmarjenje po kompleksnih pravnih zahtevah in usklajevanje z nacionalnimi in EU direktivami.
- **Tehnična strokovnost:** Potreba po specializiranem znanju in veščinah za energetske učinkovite prenove.

Koristi:

- **Izboljšana izvedljivost projektov:** Reševanje teh izzivov zagotavlja, da se lahko več projektov hitreje in bolj uspešno izvaja.
- **Povečana učinkovitost:** Poenostavljeni procesi in izboljšano znanje zmanjšujejo zamude in stroške.

3. Najboljše prakse in študije primerov:

Uspešni modeli programov prenove stavb na lokalni ravni:

- **Okvir krožnega javnega naročanja na Nizozemskem:** Osredotoča se na trajnostne (krožne) prakse javnega naročanja. Več: [84954 - Search \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eas/eas_en/84954-search)
- **Program KfW v Nemčiji:** Ponuja nizkocenovna posojila za energetske učinkovite prenove, novogradnje in financiranje sistemov obnovljivih virov energije za zasebne in javne ustanove. Več: [https://www.kfw.de/inlandsfoerderung/Privatpersonen/Neubau/F%C3%B6rderprodukte/Erneuerbare-Energien-\(270\)/](https://www.kfw.de/inlandsfoerderung/Privatpersonen/Neubau/F%C3%B6rderprodukte/Erneuerbare-Energien-(270)/)

Študije primerov, ki poudarjajo učinkovite strategije in rezultate:

- **Primer študije 1:** Lokalna vlada izvaja obsežen program energetskih pregledov za identifikacijo in določanje prioritetenih prenov.
- **Primer študije 2:** Lokalna oblast neposredno sodeluje z zasebnimi partnerji za financiranje (bankami) in izvajanje velikih energetsko učinkovitih nadgradenj.

Koristi:

- **Prilagodljive strategije:** Preizkušeni modeli ponujajo načrte za podobne pobude v drugih regijah.
- **Izboljšani rezultati:** Uporaba najboljših praks izboljšuje kakovost in vpliv projektov prenove.

4. Izgradnja zmogljivosti in programov usposabljanja:

Obstoječe pobude za usposabljanje za uradnike, ki pokrivajo lokalno področje:

- **Irski organ za trajnostno energijo (SEAI):** Izvaja obsežne pobude za vključevanje javnosti in usposabljanje. Več: <https://www.seai.ie/>

Priporočila za izboljšanje prizadevanj za izgradnjo zmogljivosti:

- Sodelovanje z izobraževalnimi ustanovami in industrijskimi partnerji za razvoj specializiranih tečajev in certifikatov.

Koristi:

- **Usposobljena delovna sila z ažurnim znanjem:** Dobro usposobljeno osebje je bolje pripravljeno za upravljanje in izvajanje projektov prenove. Vseživljenjsko učenje zagotavlja, da osebje ostaja na tekočem z najnovejšimi tehnologijami in praksami.

5. Finančni instrumenti in možnosti financiranja:

Pregled razpoložljivih finančnih virov iz EU in nacionalnih virov: EU in nacionalni viri ponujajo različne finančne mehanizme, kot so nepovratna sredstva, subvencije in nizkoobrestna posojila.

Strategije za dostop do finančnih virov za prenovu stavb in njihovo uporabo:

- Omogočanje dostopa do teh sredstev in povečanje ozaveščenosti o razpoložljivih finančnih spodbudah.
- Raziskovanje javno-zasebnih partnerstev za pridobivanje dodatnih sredstev za velike projekte.

Koristi:

- **Povečane naložbe:** Lažji dostop do financiranja spodbuja več projektov prenove.
- **Delitev tveganj:** Javno-zasebna partnerstva razdelijo finančna tveganja in koristi.

6. Sodelovanje in mreženje:

Pomen sodelovanja med lokalnimi oblastmi: Sodelovanje med lokalnimi oblastmi, industrijskimi deležniki in raziskovalnimi ustanovami je ključnega pomena za izmenjavo znanja in učinkovito izvajanje politik.

Priložnosti za mreženje in izmenjavo znanja:

- Ustanovitev mrežnih platform in podpornih skupnosti, osredotočenih na energetske učinkovitost.
- Redno posodabljanje in prispevanje k tem platformam za olajšanje učenja med vrstniki in skupno reševanje problemov.

Koristi:

- **Deljeno strokovno znanje:** Izmenjava kolektivnega znanja izboljšuje rezultate projektov.
- **Inovativne rešitve: V tem primeru** je treba upoštevati, da je treba za to poskrbeti, da se bodo inovacije in inovacije spremenile: Skupno reševanje problemov vodi do novih pristopov.

